

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/69/2023
Identifikačné číslo spisu:	4417216315
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4417216315.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne G.. P. M., narodenej XX. E. XXXX, F., W. XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Helenou Farkašovou, Nové Zámky, Žerotínova bašta 1, proti žalovanému U.. P. Š., narodenému XX. C. XXXX, F., M. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Pirohárom, Nové Zámky, Podzámska 29, o zaplatenie 2.188 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 10C/146/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Co/80/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. marca 2022, č. k. 10C/146/2017-618 zamietol žalobu žalobkyne o zaplatenie 2.188 eur s príslušenstvom a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni vo výške 100 %. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 1, § 101, § 110, § 558, § 563, § 564 a § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Co/80/2022 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Poukázal na správnosť skutkových a právnych záverov prvoinštančného súdu, pričom v celom rozsahu odkázal na odôvodnenie prvoinštančného súdu. Konštatoval správnosť zistení prvoinštančného súdu, ktoré sa týkali nemožnosti priznať procesný nárok uplatnený žalobkyňou z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Vylúčil možnosť prihliadať na námietku rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Otázka uplatniteľnosti procesného nároku žalobkyne v súvislosti so zisteným oddĺžením v rámci konkurzného konania žalovaného bola prvoinštančným súdom posúdená správne. Uviedol, že uplatnená námietka premlčania žalovaného je hmotnoprávnou námietkou podľa § 152 CSP a ide teda o prostriedok procesnej obrany. Podľa

ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Nesúhlasila s rozsudkom odvolacieho súdu. Uviedla, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces tým, že jej neboli súdom doručené vyjadrenia žalovaného z 12. marca 2021, doplnené podaním z 15. marca 2021, a vyjadrenia žalovaného z 9. februára 2022 a 15. februára 2022. Podľa jej názoru rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, rozhodnutie nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky s predmetom súdnej ochrany. Odvolací súd sa nevyporiadal so všetkými dôvodmi na ktorých postavila svoje odvolanie a teda porušil jej právo na spravodlivý proces. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadal, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné odmietol. Trval na tom, že námietku premlčania podal. Uviedol, že dovolateľka jasne a konkrétne nešpecifikovala akých pochybení sa odvolací súd mal dopustiť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Nad rámec uvedeného dovolací súd uvádza, že v civilnom sporovom poriadku sa uplatňuje systém neúplnej apelácie, ktorý vylučuje možnosť efektívneho uplatnenia nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní. Výnimkou pre odvolateľa je použitie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v odvolaní, a to za splnenia taxatívne vymedzených podmienok v zmysle § 366 CSP. Súčasne platí, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

13. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy a) ak sa týkajú procesných podmienok, b) ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d) ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

14. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nepresvedčivých a nedostatočných dôvodoch rozhodnutia dovolacieho súdu dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutia považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú verejnosť zrozumiteľné.

15. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Dovolacia námietka týkajúca sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe dovolacieho súdu, nie je spôsobilá založiť dôvodnosť dovolania, a to preto, že i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Navyše, už dávnejšia judikatúra

najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania.

17. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV, ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

18. Treba dodať, že premlčanie je hmotnoprávna otázka, ktorú nemožno posudzovať v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

19. Napokon treba dodať, že pokiaľ ide o námietku dovolateľky, že jej neboli doručené vyjadrenia žalovaného, z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľka sama priznala, že tieto vyjadrenia jej boli doručené (č. l. 440, 578, 590 a 600 spisu).

20. Na záver dovolací súd uvádza, že námietka dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, je preto neopodstatnená.

21. S poukazom na to, že dovolanie žalobkyne podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné nie je, dovolací súd ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (ustanovenie § 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.